

Tento dokument slouží výhradně k informačním účelům a nemá žádný právní účinek. Orgány a instituce Evropské unie nenesou za jeho obsah žádnou odpovědnost. Závazná znění příslušných právních předpisů, včetně jejich právních východisek a odůvodnění, jsou zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie a jsou k dispozici v databázi EUR-Lex. Tato úřední znění jsou přímo dostupná přes odkazy uvedené v tomto dokumentu

► **B****SMĚRNICE RADY 92/85/EHS**

ze dne 19. října 1992

o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (desátá směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS)

(Úř. věst. L 348, 28.11.1992, s. 1)

Ve znění:

		Úřední věstník		
		Č.	Strana	Datum
► <u>M1</u>	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/30/ES ze dne 20. června 2007	L 165	21	27.6.2007
► <u>M2</u>	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/27/EU ze dne 26. února 2014	L 65	1	5.3.2014
► <u>M3</u>	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1243 ze dne 20. června 2019	L 198	241	25.7.2019

SMĚRNICE RADY 92/85/EHS

ze dne 19. října 1992

o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (desátá směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS)

ODDÍL I

ÚČEL A DEFINICE

Článek 1

Účel

1. Účelem této směrnice, která je desátou samostatnou směrnicí ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS, je uskutečňování opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň.
2. Směrnice 89/391/EHS se s výjimkou čl. 2 odst. 2 vztahuje v plném rozsahu na celou oblast uvedenou v odstavci 1, aniž jsou dotčena přísnější nebo zvláštní ustanovení této směrnice.
3. Tato směrnice nesmí způsobit snížení úrovně ochrany poskytované těhotným zaměstnankyním a zaměstnankyním krátce po porodu nebo kojícím zaměstnankyním ve srovnání se situací, která existuje v každém členském státě ke dni přijetí této směrnice.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice:

- a) „*těhotnou zaměstnankyní*“ se rozumí těhotná zaměstnankyně, která uvědomí svého zaměstnavatele o svém stavu v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi;
- b) „*zaměstnankyní krátce po porodu*“ se rozumí každá zaměstnankyně krátce po porodu ve smyslu vnitrostátních právních předpisů nebo zvyklostí, která uvědomí svého zaměstnavatele o svém stavu v souladu s uvedenými právními předpisy a/nebo zvyklostmi;
- c) „*kojící zaměstnankyní*“ se rozumí každá kojící zaměstnankyně ve smyslu vnitrostátních právních předpisů nebo zvyklostí, která uvědomí zaměstnavatele o svém stavu v souladu s uvedenými právními předpisy nebo zvyklostmi.

ODDÍL II

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 3

Obecné zásady

1. Komise po projednání s členskými státy a za pomoci Poradního výboru pro bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci vypracuje obecné zásady pro hodnocení chemických, fyzikálních a biologických činitelů a průmyslových postupů, které jsou považovány za rizikové pro zaměstnankyně ve smyslu článku 2.

▼B

Obecné zásady uvedené v prvním pododstavci se vztahují také na pohyb a držení těla, duševní a tělesnou únavu a jiné druhy tělesné a duševní zátěže spojené s prací vykonávanou zaměstnankyněmi ve smyslu článku 2.

2. Účelem obecných zásad uvedených v odstavci 1 je vytvořit návod pro hodnocení uvedené v čl. 4 odst. 1.

K tomuto účelu členské státy upozorní všechny zaměstnavatele a všechny zaměstnankyně nebo jejich zástupce v příslušných členských státech na tyto obecné zásady.

*Článek 4***Hodnocení a informování**

1. Pro všechny činnosti, které by mohly představovat zvláštní riziko expozice činitelům, postupům nebo pracovním podmínkám, jejichž nevyčerpávající seznam je uveden v příloze I, zhodnotí zaměstnavatel povahu, stupeň a trvání expozice v příslušném podniku nebo závodě, které jsou vystaveny zaměstnankyně ve smyslu článku 2, buď přímo, nebo pomocí služeb provádějících ochranná opatření a opatření k prevenci rizik uvedených v článku 7 směrnice 89/391/EHS, s cílem:

— zhodnotit všechna rizika pro bezpečnost a zdraví a všechny možné účinky na těhotenství nebo kojení zaměstnankyň ve smyslu článku 2,

— rozhodnout, jaká opatření je třeba přijmout.

2. Aniž je dotčen článek 10 směrnice 89/391/EHS, jsou zaměstnankyně ve smyslu článku 2 a zaměstnankyně, které by se mohly dostat do situací uvedených v článku 2 v dotčeném podniku nebo závodě, nebo jejich zástupci informováni o výsledcích hodnocení uvedeného v odstavci 1 a o všech opatřeních týkajících se zdraví a bezpečnosti při práci.

*Článek 5***Důsledky výsledků hodnocení**

1. Aniž je dotčen článek 6 směrnice 89/391/EHS, jestliže výsledky hodnocení uvedeného v čl. 4 odst. 1 odhalí riziko pro bezpečnost nebo zdraví nebo účinku na těhotenství nebo kojení zaměstnankyně ve smyslu článku 2, zaměstnavatel přijme nezbytná opatření, aby zabránil expozici dotčené zaměstnankyně tomuto riziku tím, že dočasně upraví její pracovní podmínky nebo její pracovní dobu.

2. Není-li úprava jejích pracovních podmínek nebo pracovní doby technicky nebo objektivně proveditelná nebo nemůže-li být rozumně požadována na základě náležitého odůvodnění, přijme zaměstnavatel nezbytná opatření k převedení zaměstnankyně na jiné pracovní místo.

▼B

3. Není-li převedení na jiné pracovní místo technicky nebo objektivně proveditelné nebo nelze-li je rozumně požadovat na základě náležitého odůvodnění, je dotyčné zaměstnankyni přiznáno volno v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi na celé období nezbytné k ochraně její bezpečnosti nebo jejího zdraví.

4. Tento článek se použije obdobně na případ, kdy zaměstnankyně vykonává činnost, která je zakázána podle článku 6, a otěhotní nebo začne kojit a uvědomí o tom svého zaměstnavatele.

*Článek 6***Zákaz expozice**

Kromě obecných ustanovení týkajících se ochrany pracovníků, zejména těch, která se týkají limitních hodnot pro expozici při práci,

1. nesmějí být těhotné zaměstnankyně ve smyslu čl. 2 písm. a) za žádných okolností povinny vykonávat činnosti, u kterých hodnocení odhalilo riziko expozice činitelům nebo pracovním podmínkám vyjmenovaným v příloze II části A, které by ohrozily jejich bezpečnost nebo zdraví;
2. nesmějí být kojící zaměstnankyně ve smyslu článku 2 písm. c) za žádných okolností povinny vykonávat činnosti, u kterých hodnocení odhalilo riziko expozice činitelům nebo pracovním podmínkám vyjmenovaným v příloze II části B, které by ohrozily jejich bezpečnost nebo zdraví.

*Článek 7***Noční práce**

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že zaměstnankyně ve smyslu článku 2 nejsou povinny vykonávat noční práci v době těhotenství a v době následující po porodu, kterou určí vnitrostátní orgán příslušný pro bezpečnost práce a ochranu zdraví, je-li v souladu s postupy stanovenými členskými státy předloženo lékařské potvrzení uvádějící, že to je nezbytné pro bezpečnost a zdraví dotyčné zaměstnankyně.

2. Opatření uvedená v odstavci 1 musí zahrnout možnost, v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi:

- a) převedení na práci ve dne, nebo
- b) uvolnění z práce nebo prodloužení mateřské dovolené v případech, kdy toto převedení není technicky nebo objektivně proveditelné nebo nemůže být rozumně požadováno na základě náležitého odůvodnění.

▼B*Článek 8***Mateřská dovolená**

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že zaměstnankyně ve smyslu článku 2 mají nárok na nepřetržité období nejméně čtrnácti týdnů mateřské dovolené rozložené před nebo po porodu v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.
2. Mateřská dovolená uvedená v odstavci 1 musí zahrnovat povinnou mateřskou dovolenou v rozsahu nejméně dvou týdnů rozložených před nebo po porodu v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi.

*Článek 9***Pracovní volno pro prenatální vyšetření**

Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že těhotné zaměstnankyně ve smyslu čl. 2 písm. a) mají nárok, v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi, na pracovní volno bez ztráty odměny, aby se mohly podrobit prenatálnímu vyšetření, pokud se tato vyšetření musí konat v pracovní době.

*Článek 10***Zákaz výpovědi**

K zaručení zaměstnankyním ve smyslu článku 2 výkonu jejich práv na bezpečnost a ochranu zdraví uznaných podle tohoto článku se stanoví, že:

1. členské státy přijmou nezbytná opatření k zákazu výpovědi dané zaměstnankyním ve smyslu článku 2 po dobu od počátku jejich těhotenství až do konce jejich mateřské dovolené uvedené v čl. 8 odst. 1, kromě výjimečných případů nesouvisejících s jejich stavem, které jsou dovoleny podle vnitrostátních právních předpisů nebo zvyklostí a popřípadě za předpokladu, že k tomu dá příslušný orgán souhlas;
2. je-li zaměstnankyni ve smyslu článku 2 dána výpověď během doby uvedené v bodu 1, musí zaměstnavatel uvést náležité odůvodnění písemně;
3. členské státy přijmou nezbytná opatření k ochraně zaměstnankyň ve smyslu článku 2 před následky výpovědi, která je na základě bodu 1 protiprávní.

*Článek 11***Práva vyplývající z pracovní smlouvy**

K zaručení zaměstnankyním ve smyslu článku 2 výkonu jejich práv na ochranu bezpečnosti a zdraví uznaných tímto článkem se stanoví, že:

1. v případech uvedených v člancích 5, 6 a 7 musí být zaměstnankyním ve smyslu článku 2 zajištěna v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi práva vyplývající z pracovní smlouvy, včetně zachování odměny za práci, nebo nároku na odpovídající dávky;

▼ B

2. v případě uvedeném v článku 8 musí být:
 - a) zaměstnankyním ve smyslu článku 2 zajištěna práva vyplývající z pracovní smlouvy, jiná než jsou práva uvedená v písmenu b) níže,
 - b) zaměstnankyním ve smyslu článku 2 zajištěno zachování odměny za práci nebo nároku na odpovídající dávky;
3. dávky uvedené v bodě 2 písm. b) se považují za odpovídající, jestliže zajišťují příjem nejméně rovnocenný tomu, jaký by měla dotyčná zaměstnankyně v případě přerušení činnosti z důvodů spojených se zdravotním stavem, v mezích případného stropu stanoveného vnitrostátními právními předpisy;
4. členské státy mohou podmínit nárok na odměnu za práci nebo na dávky uvedené v bodech 1 a 2 písm. b) tím, že dotyčná zaměstnankyně musí splnit podmínky pro získání nároku na tyto dávky stanovené vnitrostátními právními předpisy.

Tyto podmínky nesmí za žádných okolností stanovit doby předchozího zaměstnání přesahující 12 měsíců bezprostředně před předpokládaným datem porodu.

*Článek 12***Ochrana práv**

Členské státy zavedou do svých vnitrostátních právních řádů veškerá opatření nezbytná k tomu, aby umožnily všem zaměstnankyním, které se cítí poškozeny neplněním povinností vyplývajících z této směrnice, uplatnit svá práva soudní cestou nebo, v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi, tím, že se obrátí na jiný příslušný orgán.

▼ M3*Článek 13***Změny přílohy I**

Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 13a za účelem provedení ryze technických úprav přílohy I s cílem zohlednit technický pokrok a změny v mezinárodních předpisech či specifikacích a nové poznatky.

Pokud v řádně odůvodněných a výjimečných případech zahrnujících bezprostřední, přímé a závažné riziko pro fyzické zdraví a bezpečnost pracovníků a dalších osob je ze závažných a naléhavých důvodů nutné opatření ve velmi krátkém časovém rámci, použije se na akty v přenesené pravomoci přijaté podle tohoto článku postup stanovený v článku 13b.

*Článek 13a***Výkon přenesené pravomoci**

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.

▼ M3

2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedené v článku 13 je svěřena Komisi na dobu pěti let od 26. července 2019. Komise vypracuje zprávu o přenesené pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament nebo Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.

3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v článku 13 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.

4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ⁽¹⁾.

5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.

6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článku 13 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

*Článek 13b***Postup pro naléhavé případy**

1. Akty v přenesené pravomoci přijaté podle tohoto článku vstupují v platnost bezodkladně a jsou použitelné, pokud proti nim není vyslovena námitka v souladu s odstavcem 2. V oznámení aktu v přenesené pravomoci Evropskému parlamentu a Radě se uvedou důvody použití postupu pro naléhavé případy.

2. Evropský parlament nebo Rada mohou proti aktu v přenesené pravomoci vyslovit námitky postupem uvedeným v čl. 13a odst. 6. V takovém případě zruší Komise tento akt neprodleně poté, co jí Evropský parlament nebo Rada oznámí rozhodnutí o vyslovení námitek.

▼ B*Článek 14***Závěrečná ustanovení**

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do dvou let po jejím přijetí nebo zajistí nejpozději do dvou let po přijetí této směrnice, že oba sociální partneři zavedou nezbytná ustanovení

⁽¹⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

▼ B

prostřednictvím kolektivních smluv, přičemž členské státy musí přijmout všechna nezbytná ustanovení, která jim umožní trvale zaručit výsledky stanovené touto směrnicí. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

2. Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

3. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijaly nebo přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

▼ M1

▼ B*Článek 15*

Tato směrnice je určena členskými státy.

▼ B*PŘÍLOHA I***NEVYČERPÁVAJÍCÍ SEZNAM ČINITELŮ, POSTUPŮ A PRACOVNÍCH
PODMÍNEK**

uvedených v čl. 4 odst. 1

A. Činitele

1. *Fyzikální činitele*, pokud se na ně pohlíží jako na činitele poškozující plod nebo takové, které by mohly způsobit odloučení placenty, zejména:
 - a) nárazy, vibrace nebo pohyb,
 - b) manipulace břemeny spojená s riziky, zejména pro zádovou a bederní oblast,
 - c) hluk,
 - d) ionizující záření (*),
 - e) neionizující záření,
 - f) extrémní chlad nebo teplo,
 - g) pohyby a držení těla, přesunování, buď uvnitř, nebo mimo podnik, duševní a tělesná únava a jiné fyzické zatěžující vlivy spojené s činností zaměstnankyň ve smyslu článku 2 směrnice.

▼ M22. *Biologické činitele*

Biologické činitele rizikových skupin 2, 3 a 4 ve smyslu článku 2 druhého pododstavce bodů 2, 3 a 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/54/ES ⁽¹⁾, pokud je známo, že tyto činitele nebo léčebná opatření vynucená v důsledku těchto činitelů ohrožují zdraví těhotných žen a nenarozeného dítěte, a pokud dosud nejsou uvedeny v příloze II.

▼ B3. *Chemické činitele*

Následující chemické činitele, pokud je známo, že ohrožují zdraví těhotných žen a nenarozeného dítěte, a pokud dosud nejsou uvedeny v příloze II:

▼ M2

- a) látky a směsi, které splňují kritéria podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ⁽²⁾ pro zařazení do jedné nebo více z následujících tříd nebezpečnosti a kategorií nebezpečnosti, označené jednou nebo více z následujících standardních vět o nebezpečnosti, pokud dosud nejsou uvedeny v příloze II:

— mutagenita v zárodečných buňkách, kategorie 1A, 1B nebo 2 (H340, H341),

— karcinogenita, kategorie 1A, 1B nebo 2 (H350, H350i, H351),

(*) Viz směrnice 80/836/Euratom, Úř. věst. L 246, 17.9.1980, s. 1.

(1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/54/ES ze dne 18. září 2000 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí biologickým činitelům při práci (sedmá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (Úř. věst. L 262, 17.10.2000, s. 21).

(2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006 (Úř. věst. L 353, 31.12.2008, s. 1).

▼ M2

- toxicita pro reprodukci, kategorie 1A, 1B nebo 2 či patřící do dodatečné kategorie pro účinky na laktaci nebo prostřednictvím laktace (H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d, H361fd, H362),
 - toxicita pro specifické cílové orgány po jednorázové expozici, kategorie 1 nebo 2 (H370, H371),
- b) chemické činitele uvedené v příloze I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/37/ES ⁽¹⁾,

▼ B

- c) rtuť a sloučeniny rtuti,
- d) antimitotické léky,
- e) oxid uhelnatý,
- f) chemické činitele se známým a nebezpečným pronikáním pokožkou.

▼ M2**B. Postupy**

Průmyslové postupy uvedené v příloze I směrnice 2004/37/ES.

▼ B**C. Pracovní podmínky**

Těžební práce v podzemí.

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/37/ES ze dne 29. dubna 2004 o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci (šestá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice Rady 89/391/EHS) (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 50).

▼B*PŘÍLOHA II***NEVYČERPÁVAJÍCÍ SEZNAM ČINITELŮ A PRACOVNÍCH
PODMÍNEK**

uvedený v článku 6

A. Těhotné zaměstnankyně ve smyslu čl. 2 písm. a)1. *Činitele*

a) Fyzikální činitele

Práce při přetlaku, např. práce v přetlakových komorách a potápění.

b) Biologické činitele

— toxoplasma,

— virus zarděnek,

pokud těhotné zaměstnankyně nejsou odpovídajícím způsobem proti těmto činitelům chráněny imunizací.

c) Chemické činitele

Olovo a sloučeniny olova, pokud tyto činitele mohou být absorbovány lidským organismem.

2. *Pracovní podmínky*

Těžební práce v podzemí.

B. Kojící zaměstnankyně ve smyslu čl. 2 písm. c)1. *Činitele*

a) Chemické činitele

Olovo a sloučeniny olova, pokud tyto látky mohou být absorbovány lidským organismem.

2. *Pracovní podmínky*

Těžební práce v podzemí.

▼B**Prohlášení Rady a Komise týkající se čl. 11 odst. 3 směrnice 92/85/EHS, ze zápisu 1608. zasedání Rady (Lucemburk, 19. října 1992)**

RADA A KOMISE stanovily, že:

„Při určení výše dávek uvedených v čl. 11 odst. 2 písm. b) a odst. 3 se z čistě technických důvodů odkazuje na dávky, které by zaměstnankyně dostala v případě přerušení své činnosti z důvodů spojených s jejím zdravotním stavem. Smyslem takového odkazu není v žádném případě naznačit, že těhotenství a porod jsou stavěny na stejnou úroveň s nemocí. Vnitrostátní právní předpisy o sociálním zabezpečení všech členských států stanoví, že v případě nepřítomnosti v práci z důvodu nemoci jsou vypláceny dávky. Vztah k těmto dávkám ve zvolené formulaci má pouze účel posloužit jako konkrétní určená referenční částka ve všech členských státech pro určení minimální částky dávek v mateřství. Pokud se v jednotlivých státech vyplácejí dávky převyšující ty, které jsou stanoveny v této směrnici, jsou tyto dávky samozřejmě zachovány. To ostatně vyplývá z čl. 1 odst. 3 směrnice.“